



ČESKÁ REPUBLIKA ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobkyně: **Z. Š.**, narozená X
bytem X

proti

žalované: **Česká advokátní komora**
se sídlem Národní 16, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutím žalované

- a) ze dne 25. 7. 2025, č. j. 10.04-000078/25-0002
- b) ze dne 30. 7. 2025, č. j. 10.04-000080/25-0002
- c) ze dne 8. 8. 2025, č. j. 10.04-000083/25-0002
- d) ze dne 8. 8. 2025, č. j. 10.04-000084/25-0002

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 6. 10. 2025, která byla podána k poštovní přepravě dne 6. 10. 2025 a soudu byla doručena dne 9. 10. 2025, domáhala zrušení nebo vyslovení nicotnosti rozhodnutí označených v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadená rozhodnutí“), jimiž předseda České advokátní komory neurčil žalobkyni advokáta k poskytnutí právních služeb za úplatu podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“), a to konkrétně k zastupování žalobkyně v řízení před Nejvyšším správním soudem o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 4. 2025 č. j. 5 A 74/2024 – 53 [rozhodnutí a)], k zastupování žalobkyně v řízení před Nejvyšším

správním soudem o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2025 č. j. 10 A 99/2024 - 40 [rozhodnutí b)], k zastupování žalobkyně před Ústavním soudem v řízení o ústavní stížnosti proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2025 č. j. 1 As 20/2025 – 32 [rozhodnutí c)] a k zastupování žalobkyně před Ústavním soudem v řízení o ústavní stížnosti proti usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2025 č. j. 3 As 22/2025 - 28 [rozhodnutí d)]. Žalovaná nevyhověla žádné ze čtyř žádostí žalobkyně o určení advokáta z toho důvodu, že žalobkyně v nich neuvedla jména alespoň dvou oslovených advokátů, kteří jí odmítli poskytnout požadovanou právní službu, čímž neosvědčila nemožnost zajistit si danou právní službu jinak, tj. na smluvním základě, ve smyslu § 18 odst. 2 zákona o advokacii. V případě napadených rozhodnutí c) a d) bylo dalším důvodem zamítnutí žádostí to, že žalobkyně je nepodala včas ve smyslu § 18 odst. 2 téhož zákona a judikatury správních soudů, neboť je podala pouhých 5 dní před koncem lhůty pro podání ústavní stížnosti.

2. V žalobě žalobkyně poukázala na obsah žádostí o určení advokáta za úplatu a na „Přílohu k formuláři“, kterou připojila k žádostem a) a b). Namítla, že ustanovení zákona o advokacii a vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 120/2018 Sb., o stanovení formulářů žádosti o určení advokáta a formuláře podnětu k poskytnutí jednorázové právní porady (dále jen „vyhláška č. 120/2018 Sb.“) vedle sebe neobstojí, protože § 23 odst. 5 zákona o advokacii na jedné straně explicitně upravuje možnost požádat o určení advokáta za úplatu, avšak na straně druhé tak činí implicitně podle § 18c téhož zákona, který je podle žalobkyně v rozporu s nálezem Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2023 sp. zn. Pl. ÚS 44/21 (dále jen „nález sp. zn. Pl. ÚS 44/21“) z důvodu ponechání požadavku prokázat příjmové a majetkové poměry žadatele soudu, čímž jsou paušálně vyloučeni žadatelé, kteří se nemohou domoci právní pomoci z jiných důvodů než příjmových a majetkových.
3. Podle žalobkyně v konečném důsledku musí žadatel nahlédnout do zákona, jelikož formulář žádosti o určení advokáta za úplatu nestanovuje doložení jmen dvou advokátů, a jde tedy o nedostatek vyhlášky č. 120/2018 Sb., i formuláře, jejichž nezákonnost a protiústavnost působí i nezákonnost a protiústavnost napadených rozhodnutí. Odkazy žalované na rozsudky Nejvyššího správního soudu považuje žalobkyně za nepřiléhavé, neboť v nich není řešena otázka nezákonnosti a neústavnosti formuláře žádosti.
4. Ve vztahu k závěru žalované obsaženému v napadených rozhodnutích c) a d), že žádosti o určení advokáta nepodala včas, žalobkyně namítla, že tento závěr nemá oporu v judikatuře. Žalovaná si svévolně stanovuje pravidla, ačkoliv zákonodárce v § 18 odst. 2 zákona o advokacii ve znění účinném od 1. 1. 2024 žádá pravidla ohledně včasnosti žádosti o určení advokáta za úplatu jasně, určitě a srozumitelně nevyjádřil. Žalobkyně proto považuje napadená rozhodnutí za nicotná s tím, že touto argumentací se žalovaná jen snaží zakrýt svá vlastní pochybení a nedostatky zákona o advokacii a vyhlášky č. 120/2018 Sb. Navíc o všech jejích žádostech žalovaná rozhodla s prodlením, přestože podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii a § 71 správního řádu má povinnost učinit tak bez odkladu.
5. Nicotnost, resp. nezákonnost napadených rozhodnutí má za důsledek odeprání práva na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 a práva na právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalobkyně z uvedených důvodů soudu navrhla, aby vyslovil nicotnost napadených rozhodnutí z důvodu jejich vnitřní rozpornosti ve spojení s neexistencí zákonného podkladu pro určení advokáta za úplatu a včasnosti žádosti, eventuálně aby tato rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení a dále aby zrušil ustanovení § 1 odst. 4 vyhlášky č. 120/2018 Sb., a předložil věc ve smyslu § 95 odst. 2 Ústavy

Ústavnímu soudu, neboť o rozporu zákona s Ústavou si správní soud nemůže činit úsudek sám.

6. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Napadená rozhodnutí považuje za souladná se správním řádem i zákonem o advokacii.
7. Pokud jde o nesplnění požadavku uvést jména dvou advokátů, které před podáním každé žádosti žalobkyně oslovila a byla jimi odmítnuta, žalovaná upozornila na to, že žalobkyně byla o nové právní úpravě poučena sdělením ze dne 6. 2. 2024, č. j. 10.32-000052/24-002 v řízení, jehož výsledné rozhodnutí rovněž neúspěšně napadla správní žalobou. Bez ohledu na změnu právní úpravy a uvedené poučení žalobkyně nadále postupuje stejně stereotypně a neuvádění jmen advokátů považuje za přednost, nikoli za zásadní nedostatek svých žádostí.
8. Pokud žalobkyně chce být procesně aktivní vůči soudní moci a podávat desítky až stovky žalob, má si volit tu nejpřirozenější cestu, tj. zvolit si advokáta pro právní službu a nespolehat na soud či na žalovanou. Instituty ustanovení a určení advokáta jsou subsidiární k samotnému zvolení si advokáta, neboť novela zákona o advokacii provedená zákonem č. 349/2023 Sb., nezměnila znění ustanovení § 18 odst. 2. Žalobkyně byla opakovaně poučena o své povinnosti dva jí oslovené advokáty nejen v žádosti označit, ale i osvědčit, že jí odmítli konkrétní poptávanou právní službu poskytnout. Žalovaná na tomto místě odkázala na některé předchozí rozsudky, kterými Městský soud v Praze obdobné žaloby žalobkyně zamítl.
9. Stran ne/včasnosti podání žádostí c) a d) žalovaná uvedla, že šlo o posouzení zákonného znaku „včas“ podle § 18 zákona o advokacii. Většina senátů Městského soudu v Praze vykládá tuto neurčitou právní normu tak, že žadatel musí být aktivní, musí se řádně a včas starat o svá práva, a nikoli „na poslední chvíli“ s tím, že přibližně do dvou týdnů před koncem lhůty je již žádost opožděná a přibližně tři týdny před koncem lhůty je žádost včasná. V projednávané věci žalobkyně podala žádosti c) a d) pouhých 5 dní před koncem lhůty pro podání ústavní stížnosti.
10. Žalovaná závěrem poukázala na to, že v případě všech čtyř žádostí již předmět poptávaných právních služeb odpadl (kasační a ústavní stížnosti žalobkyně Nejvyšší správní soud i Ústavní soud odmítly), a proto je toto soudní řízení ryze akademické, neboť i v případě zrušení napadených rozhodnutí by žalované nezbývalo než řízení o žádostech žalobkyně usnesením zastavit. Žalobkyni tudíž nemůže jít o skutečnou ochranu jejích práv. Žalovaná soudu navrhla, aby se předně zabýval včasností podané žaloby a aby ji jako nedůvodnou zamítl.
11. Žalobkyně v podání ze dne 11. 12. 2025 vyjádřila svůj nesouhlas s tím, aby soud o žalobě rozhodl bez jednání. Soud proto nařídil ústní jednání na 19. 2. 2026 a předvolal k němu oba účastníky.
12. Dne 17. 2. 2026 byla soudu doručena písemná omluva žalobkyně z jednání datovaná dnem 12. 2. 2026. Za důvod své neúčasti u jednání žalobkyně označila skutečnost, že soud nevyslovil ve smyslu § 76 odst. 2 s.r.s. nicotnost napadených rozhodnutí. Žalobkyně zopakovala svůj názor, že pro použití § 18c zákona o advokacii není v textu tohoto zákona od 1. 1. 2024 náležitá opora, protože zákonodárce žádné podmínky pro určení advokáta za úplatu zcela jasně, určitě a srozumitelně nevyjádřil, což nelze nahradit použitím analogie. Žalobkyně navrhla, aby soud její žalobě vyhověl a přiznal jí právo na náhradu nákladů řízení spočívajících v zaplaceném soudním poplatku a poštovním.

13. Poté, co soud vyrozuměl žalovanou o omluvě žalobkyně z jednání, se také žalovaná z jednání písemně omluvila. Ústní jednání před soudem konané dne 19. 2. 2026 tedy proběhlo v nepřítomnosti obou účastníků. Soud při jednání konstatoval obsah podání účastníků a dále obsah správních spisů vztahujících se k napadeným rozhodnutím. Žádné dokazování soud při jednání neprováděl; při rozhodování ve věci samé vyšel výlučně z listin, které jsou součástí správních spisů (důkaz správním spisem se v řízení před správním soudem neprovádí).
14. Při rozhodování ve věci samé soud vycházel zejména z této právní úpravy:
15. Podle § 18c odst. 1 zákona o advokacii žadatel, který není ve věci, v níž žádá poskytnutí právní služby, zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a), má právo, aby mu Komora určila advokáta k poskytnutí právní služby. V téže věci může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19, nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2.
16. Podle § 18c odst. 2 zákona o advokacii žádost o určení advokáta k poskytnutí právní služby lze podat pouze na formuláři, jehož vzor stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou. Žádost kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem obsahuje a) popis věci, v níž by měla být právní služba poskytována, a b) prohlášení žadatele, že jej ve věci, v níž je právní služba žádána, nezastupuje jiný advokát nebo osoba podle § 2 odst. 2 písm. a).
17. Podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.
18. Podle § 23 odst. 3 zákona o advokacii byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby bezplatně a spočívá-li právní služba v zastoupení v řízení před orgány veřejné správy a v řízení před Ústavním soudem, hradí jeho odměnu stát podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, není-li stanoveno jinak. V ostatních věcech má advokát určený podle § 18c k poskytnutí právní služby bezplatně pouze nárok na poskytnutí náhrady podle stavovského předpisu. Ustanovení § 22 odst. 1 části věty za středníkem se nepoužije.
19. Podle § 23 odst. 5 zákona o advokacii byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby za úplatu, hradí jeho odměnu klient podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, nedohodne-li se advokát s klientem jinak.
20. Soud se předně zabýval včasností podané žaloby. Dvoutříměsíční lhůta k podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s. počala žalobkyni plynout doručením napadených rozhodnutí. Soud ze správního spisu zjistil, že napadená rozhodnutí a) a b) byla žalobkyni doručena dne 6. 8. 2025 a napadená rozhodnutí c) a d) dne 13. 8. 2025. Žalobkyně odeslala soudu žalobu dne 6. 10. 2025, tedy v poslední den lhůty pro podání žaloby proti napadeným rozhodnutím a) a b) a více než týden před koncem lhůty pro podání žaloby proti napadeným rozhodnutím c) a d). Žaloba tedy byla podána včas a soud mohl přistoupit k jejímu věcnému projednání.
21. Soud se v návaznosti na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 10. 2025, č. j. 8 Ads 164/2022 - 97 zabýval rovněž tím, zda má být žalovaným v této věci Česká advokátní komora nebo předseda České advokátní komory, jemuž podle § 45 odst. 2 písm. a) zákona o advokacii přísluší rozhodovat o určení advokáta podle § 18a až 18c (a o zrušení určení advokáta podle § 18c odst. 7). Soud nicméně dospěl k závěru, že žalovanou je

Česká advokátní komora, neboť zákonodárce svěřil rozhodování o určení advokáta České advokátní komoře (viz § 18a až § 18d zákona o advokacii) s tím, že za ni ve smyslu § 45 odst. 2 písm. a) zákona o advokacii rozhoduje její předseda. Ke shodnému závěru ostatně dospěl také Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 11. 2025 č. j. 1 As 293/2024-46.

22. Poté, co soud přezkoumal napadená rozhodnutí, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
23. Soud předně podotýká, že případy, kdy žalobkyně neúspěšně žádala žalovanou o určení advokáta za úplatu po 1. 1. 2024, tedy případy na totožném skutkovém i právním základu, se již v minulosti opakovaně zabýval. Žalobkyně v řízeních o těchto dříve posuzovaných věcech uplatnila téměř identické žalobní námitky. Rozsudkem ze dne 22. 8. 2024, č. j. 10 A 41/2024-47 Městský soud v Praze její žalobu zamítl, přičemž kasační stížnost žalobkyně proti uvedenému rozsudku Nejvyšší správní soud odmítl usnesením ze dne 12. 12. 2024, č. j. 2 As 200/2024-28. Městský soud v Praze podobnou žalobu žalobkyně zamítl i rozsudkem ze dne 21. 10. 2024, č. j. 18 A 17/2024-42 a kasační stížnost žalobkyně proti tomuto rozsudku Nejvyšší správní soud odmítl usnesením ze dne 22. 1. 2025, č. j. 2 As 249/2024-27. Zmínit lze i zamítavý rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 1. 2025 č. j. 15 A 57/2024 – 53. Soud nepovažuje za účelné v tomto výčtu dále pokračovat.
24. Předchozí zamítavé rozsudky Městského soudu v Praze vyčerpávajícím způsobem reagovaly na veškeré argumenty, které žalobkyně vznesla i v nyní projednávané věci. Soud nemá žádný důvod se od svých dříve vyslovených závěrů odchýlit, a proto na ně na příslušných místech odůvodnění tohoto rozsudku odkáže, popřípadě je stručně zopakuje.
25. Mezi stranami je v první řadě sporné, zda pro vyhovění žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu musela žalobkyně doložit, že se předtím bezúspěšně pokusila zajistit si poskytnutí konkrétní právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.
26. Žalobkyně nečiní sporným (výslovně to připouští), že žádala o určení advokáta za úplatu. Soud ze správního spisu ověřil, že tomu tak skutečně u všech čtyř žádostí bylo. Evidentně tedy nežádala o určení advokáta za účelem poskytnutí právní služby na náklady státu ve smyslu § 23 odst. 3 zákona o advokacii (srov. body 17 a 18 rozsudku č. j. 10 A 41/2024-47) a hodlala si je hradit sama. V takovém případě však bylo její povinností podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii doložit žalované, že vyvinula (marnou) snahu si advokáta obstarat. Tato povinnost jednoznačně plyne z účinné právní úpravy – určení advokáta žalovanou nachází své uplatnění teprve v případě, že žadatel nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem a *nemůže si zajistit poskytnutí právních služeb jinak* (§ 18 odst. 2 zákona o advokacii). Tuto povinnost žalobkyně prokazatelně nesplnila.
27. Tvzení žalobkyně, že zákon o advokacii ve znění účinném od 1. 1. 2024 žádné podmínky pro určení advokáta za úplatu nestanoví, a nestanoví tedy ani podmínku spočívající v doložení jmen dvou marně oslovených advokátů, je hrubým nepochopením zákonné úpravy a současně dezinterpretací závěrů vyjádřených v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 10. 2024, č. j. 18 A 17/2024-42. V něm soud mj. uvedl, že *„(ž)adatel o určení advokáta pro poskytnutí právní služby tak musí splnit několik kumulativních podmínek podle zákona o advokacii (nesplnění podmínek pro ustanovení soudem, nemožnost si zajistit zastoupení jinak, doložení odmítnutí poskytnutí právních služeb alespoň dvěma advokáty, včasnost, nezastupování jiným advokátem nebo v zákoně uvedenou osobou, absence zneužití nebo zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva, doložení příjmových a majetkových poměrů u žádosti o bezplatnou službu). Nesplnění každé z těchto podmínek pro určení advokáta postačí samo o sobě*

k tomu, aby žalovaná advokáta konkrétnímu žadateli rozhodnutím neurčila (rozsudky NSS z 28. 7. 2021, č. j. 8 As 138/2021 - 30, či z 29. 2. 2024, č. j. 7 As 217/2023 - 28). Tento výklad nebyl překonán ani nálezem Pl. ÚS 44/21. Jak vhodně uzavřel NSS v bodě 19 rozsudku z 27. 6. 2024, č. j. 8 As 22/2024 - 57, uvedeným nálezem došlo k narovnání podmínek pro žadatele o určení advokáta, tedy těch, kteří o to žádají z důvodu nedostatečného příjmového a majetkového zázemí, s žadateli z jiných, ale neméně významných důvodů (právě pro objektivní nemožnost zajistit si právní služby jinak). Pro žadatele z obou „skupin“ přitom platí stejná sada kumulativních podmínek. Zákon o advokacii jinými slovy nestanoví, že by se na žádost o určení advokáta za úplaty některá z podmínek (vyjma doložení příjmových a majetkových poměrů) neuplatnila.“

28. Z citované pasáže rozsudku je naprosto zřejmý závěr soudu, že zákon o advokacii (ve znění účinném od 1. 1. 2024) obsahuje celou řadu podmínek, jimž musí dostát i žadatel, jenž žádá o určení advokáta za účelem poskytnutí právní služby za úplatu, a že mezi tyto podmínky patří i podmínka spočívající v doložení odmítnutí poskytnutí právních služeb alespoň dvěma advokáty. Aby v tomto směru vyloučil jakoukoliv pochybnost, soud ve vztahu k ní v rozsudku ze dne 21. 10. 2024, č. j. 18 A 17/2024-42 výslovně uvedl, že „(m)ezi stranami sporná podmínka platila již před účinností novely zákona o advokacii, a zákonodárce ji nově (implicitně) vztáhl i na možnost určení advokáta k poskytnutí úplatné právní služby. Takový postup není v žádném rozporu s nálezem Pl. ÚS 44/21 a není ani jinak protiústavní.“ Na těchto svých závěrech soud i nadále trvá.
29. Tyto podmínky měla žalobkyně respektovat, což však neučinila, ba ani netvrdila, že by je splnila. Již proto žalovaná jejím žádostem vyhovět nemohla. Žalovaná ve všech čtyřech napadených rozhodnutích odkázala na relevantní ustanovení zákona o advokacii a vysvětlila, že na základě této závazné právní úpravy byla žalobkyně povinna doložit, že marně oslovila dva advokáty za účelem poskytnutí požadovaných právních služeb. Jak již bylo uvedeno, tuto povinnost žalobkyně nesplnila.
30. Žalovaná nebyla povinna žalobkyni (znovu) poučovat o její povinnosti doložit jména dvou oslovených advokátů, což soud žalobkyni vysvětlil již v bodě 24 rozsudku ze dne 22. 8. 2024, č. j. 10 A 41/2024-47. Stručně řečeno, zákon o advokacii sice ukládá žalované řídit se v řízeních o žádostech správním řádem, užití ustanovení ohledně výzev k odstranění vad žádosti (§ 37 odst. 3 správního řádu) ale výslovně vylučuje. Žalobkyně nadto o této své povinnosti prokazatelně věděla z řady předchozích řízení o jejích žádostech a také ze soudních rozhodnutí, jimiž byly její žaloby ve skutkově obdobných věcech zamítnuty, a nebyl tak důvod ji znovu opakovaně poučovat o tomtéž.
31. Žalobkyně nepochybně zná novelizované znění zákona o advokacii, resp. tu jeho část, která se týká žádosti o určení advokáta. To je patrné i z toho, že na tuto úpravu ve svých podáních často odkazuje a polemizuje s jejím výkladem. Soudu tudíž není zřejmé, proč hypotetickou situaci, kdy by za účelem zjištění či ověření svých povinností (žadatelky o určení advokáta) musela nahlédnout do znění zákona, prezentuje v žalobě jako protiústavní. Ten, kdo hodlá využívat institut žádosti o určení advokáta, by měl mít patřičné povědomí o aktuálním znění ustanovení zákona o advokacii, které tento institut upravují, a především by měl jednat v souladu s touto právní úpravou. V tomto směru postačí poukázat na jeden ze základních právních principů, jenž stanoví, že neznalost zákona neomlouvá.
32. Není pravdou, že soudy dosud neřešily otázku, zda vedle sebe ob stojí ustanovení § 23 odst. 5 a § 18c zákona o advokacii, když prvé z nich explicitně upravuje možnost požádat o určení advokáta za úplatu, avšak činí tak podle § 18c, které neobsahuje slovní spojení „za úplatu“.

Městský soud v Praze v mnoha svých rozsudcích potvrdil, že ponechání původního znění § 18 odst. 2 a § 18c odst. 3 zákona o advokacii i po novelizaci ob stojí. Z § 18c odst. 3 je zřejmé rozdělení určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně a za úplatu, a nelze tak dojít k závěru, že by se § 18c zákona o advokacii týkal pouze poskytnutí bezplatné právní služby.

33. Názor žalobkyně, že ustanovení § 18c zákona o advokacii se týká pouze poskytnutí bezplatné právní služby, je mylný. Zmíněné ustanovení se nepochybně týká i žadatelů o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu, což koneckonců vyplývá přímo z dikce výše citovaného ustanovení § 23 odst. 5 zákona o advokacii, které upravuje způsob úhrady odměny advokáta, jenž byl *určen podle § 18c k poskytnutí právní služby za úplatu*.
34. Soud má za to, že žalobkyně v žádostech o určení advokáta, o nichž bylo rozhodnuto napadenými rozhodnutími, neuvedla jména dvou neúspěšně oslovených advokátů zcela vědomě a záměrně, neboť byla přesvědčena o tom, že taková povinnost ze zákona neplyne. Opak je ale pravdou. Požadavek na uvedení jmen dvou neúspěšně oslovených advokátů, který je z formuláře nadepsaného *Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu* zcela zjevný a nevyplývá z něj jakékoliv výjimky, má jednoznačnou oporu v zákonné úpravě (k tomu viz výše), na níž soud neshledává nic protiústavního. Žalobkyně ostatně neuvedla jediný relevantní argument, na jehož základě by bylo možné dovodit protiústavnost zákona o advokacii (ve znění účinném od 1. 1. 2024) či prováděcích předpisů k tomuto zákonu. Nebyly tak splněny podmínky pro žalobkyní požadované předložení věci Ústavnímu soudu podle článku § 95 odst. 2 Ústavy České republiky.
35. Soud shrnuje, že žalovaná oprávněně dovodila povinnost žalobkyně doložit, že se marně pokusila oslovit alespoň dva advokáty a zajistit si u nich požadovanou právní službu. Jelikož to žalobkyně neučinila, žalovaná postupovala v souladu se zákonem, jestliže jejím žádostem nevyhověla a napadenými rozhodnutími jí advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu neurčila, což v dostatečném rozsahu a s patřičnými odkazy na zákonná ustanovení odůvodnila.
36. V případě napadených rozhodnutí nepochybně existuje zákonný podklad pro jejich vydání, jímž je shora citovaná právní úprava obsažená v zákoně o advokacii, podle které žalovaná o předmětných čtyřech žádostech žalobkyně o určení advokáta rozhodla. Přesvědčení žalobkyně o nicotnosti napadených rozhodnutí z důvodu neexistence zákonného podkladu pro jejich vydání je tedy naprosto mylné.
37. Pro úplnost soud dodává, že dílčí žalobní argumentace, jež se upíná k tomu, zda žadateli o určení advokáta byl či nebyl zástupce ustanoven soudem, nemá žádný vztah k projednávané věci, a pro posouzení zákonnosti napadených rozhodnutí je tedy irrelevantní.
38. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu každý z důvodů pro neurčení advokáta postačí sám o sobě k tomu, aby žalovaná advokáta konkrétnímu žadateli rozhodnutím neurčila, přičemž tento výklad nebyl překonán ani nálezem Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 44/21, jenž se týká pouze těch ze zákonných důvodů, které souvisí s příjmovými a majetkovými poměry (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2024, č. j. 8 As 22/2024-57). Nedoložení jmen dvou marně kontaktovaných advokátů k žádostem by proto samo o sobě obstálo jako dostatečný důvod k zamítnutí všech čtyř žádostí žalobkyně.
39. Soud se nicméně ve stručnosti vyjádří i k otázce včasnosti žádostí, kterou žalobkyně v žalobě rovněž nastínila. Ani tuto žalobní argumentaci soud neshledal důvodnou. Korektiv včasnosti

zakotvený v § 18 odst. 2 zákona o advokacii slouží jen pro případy, kdy je žádost o určení advokáta podána v posledních dnech lhůty (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2023, č. j. 1 As 23/2023-21). Ze správního spisu soud ověřil, že žádosti o určení advokáta, k nimž se vztahují napadená rozhodnutí c) a d), byly skutečně podány pouhých 5 dnů před koncem lhůty k podání ústavní stížnosti. Žalobkyně nevysvětlila, proč podání těchto žádostí odkládala na poslední chvíli, takže žalovaná by již ve výsledku nebyla objektivně schopna o žádostech rozhodnout tak, aby se v hypotetickém případě vyhovění žádosti mohl určený advokát s věcí seznámit a učinit zamýšlené úkony právní služby. Žalované je tudíž nutno přisvědčit i v tom, že žádosti c) a d) nebyly žalobkyní podány včas, tj. bez zbytečného odkladu.

40. Protože soud v projednávané věci neshledal, že by napadená rozhodnutí byla vydána v rozporu se zákonem, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
41. Žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a procesně úspěšné žalované žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly. Soud proto ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 19. února 2026

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu